

i Informatie over natuursprookjes

Informatie voor de leerkracht - De natuur speelt in sprookjes vaak een rol. Denk maar aan 'Vrouw Holle' die het laat sneeuwen, of 'Doornrosje' waarin een rozenstruik het kasteel overwoekert. Er zijn ook sprookjes waarin de natuur en wat er in de natuur gebeurt een spiegel is voor het leven van een mens. Wie op internet zoekt, vindt veel van dit soort sprookjes. Onder andere het IVN (Instituut Voor Natuurbeschermingseducatie) is actief met het verzamelen van deze sprookjes. Veel gidsen en vrienden van de organisatie kennen deze natuursprookjes en vertellen ze door. Nu worden ze ook opgeschreven. Soms wordt er een nieuwe sprookje geschreven door iemand die veel van de natuur weet en haar gebruikt als metafoor voor het gewone leven. 'De wijsheid van de grootste dieren en de wilg' is een voorbeeld van zo'n nieuw natuursprookje.

ABC De wijsheid van de grootste dieren en de wilg

De opa van Salix (haar naam betekent 'wilg') is doodgegaan. Ze vraagt zich af waarom hij niet kon blijven leven. Die vraag - of er een einde is aan de natuur - stelt ze aan mensen, het grootste landdier, zeedieren en een wijze wilg. Deze laatste laat haar een mooi voorbeeld zien van dood en leven in de natuur.

In een klein land vlakbij zee leefde een meisje dat Salix heette. Ze piekerde over haar leuke opa. Hij was doodgegaan. Waarom kon hij niet blijven leven? Ze vroeg het haar ouders, maar zij wisten het niet. En haar oma ook niet. Daarom besloot ze het te vragen aan de oudste en grootste dieren van het land. Die wisten vast meer dan de mensen, dacht het meisje.

Eerst ging ze naar het grootste dier op land: de olifant.

'Waarom kon mijn opa niet blijven leven?' vroeg ze aan het dier.

De olifant keek Salix verlegen aan. 'Ik ben dan wel het grootste dier op land,' zei de olifant, 'maar ik ben niet slim genoeg. Wij olifanten willen zelf ook niet doodgaan. Als andere dieren op ons jagen, rennen wij hard weg. Probeer het eens bij de waterdieren. Ze zeggen dat die heel wijs zijn.'

Het meisje besloot op zoek te gaan naar waterdieren en liep naar zee. Daar zag ze een paar zeehonden zonnen. Salix stelde haar vraag. Maar ook deze waterdieren wisten het antwoord niet.

'Van de dood hebben we geen verstand, hoor juffie,' zei één van hen. 'Wij maken vissen dood om ze op te eten. Verder houden wij ook niet van de dood. Trouwens, waar maak je je druk om? Geniet van de zon!'

Droevig liep Salix verder. Kon niemand haar dan helpen? Toen zag ze in de verte een grote vin boven de zee uitsteken.

'Walvis, walvis,' riep Salix en ze zwaaide naar het beest. De walvis kwam een stukje haar kant op zwemmen en Salix stelde haar vraag. Met haar snuit boven het water antwoordde het dier: 'Dat weet ik echt niet, lief meisje. Ik ben nog maar een jonge walvis. Je wordt pas slim als je ouder wordt.' En voor Salix het wist, was de walvis alweer verdwenen in de diepe zee.

Moe van haar tocht en teleurgesteld dat geen van de dieren haar had kunnen helpen, liep Salix terug naar huis. Daar ging ze tegen een oude wilg zitten en overdacht alles wat ze die dag had meegemaakt. Toen kreeg ze een idee. Ze keek omhoog en zei: 'Wilg, mag ik u wat vragen? Waarom kon mijn opa niet blijven leven?'

Daarop lispelde de wilg: 'Ik ben dan wel niet de grootste of oudste boom, maar ik heb een lang leven achter de rug. Ik heb veel meegemaakt en veel gezien, veel tijd gehad om te denken en te voelen. Ik heb stormen doorstaan. Vanbinnen ben ik helemaal uitgehold, maar iedereen is dol op me. Dieren schuilen bij me in de winter en vogels broeden op mijn takken. Insecten eten mijn stuifmeel en mensen maken manden van mijn hout. Wilgen worden niet oud. Vaak vallen ze om bij een harde storm. Maar uit een omgevallen oude wilg groeit meteen een nieuwe. Iedereen levert zo zijn bijdrage aan het leven. Ik, jouw opa en ook jij. Je opa is omgevallen zoals een oude wilg,

maar uit hem zijn kinderen en kleinkinderen zoals jij, voortgekomen. En jullie leven verder en vernieuwen de aarde.'

Eindelijk begreep Salix het. En tevreden viel ze tegen de oude wilg in slaap.

- Naverteld door Susan Schaeffer. Oorspronkelijk sprookje te vinden op ivn.nl -

Vragen bij het verhaal

- Dit verhaal heeft nog geen verhaal-appel aan de Verhalenboom. Bedenk samen wat er op de appel moet komen en laat een van de kinderen dit op een rode appel aan de Verhalenboom tekenen of schrijven.
- Wat doet dit verhaal met jou?
- Waarom denk je dat de schrijver Salix juist naar deze dieren laat gaan?
- Aan welk dier of welk mens zou jij de vraag van Salix stellen? Waarom?
- Stel jij, net als Salix, weleens vragen aan de natuur? Vertel erover.

Hand Grote Vragen (6)

Een vervolg van de expressieactiviteiten om kinderen actief aan de slag te laten gaan met Grote Vragen.

Einde en begin in de natuur - kringspel

Dit spel gaat over einde en begin in de natuur. Ga in een kring staan. Handen los. U begint. U houdt uw rechterhand op en zegt: 'Het einde van de rivier is...' en u geeft het kind rechts naast u een hand. Het kind bedenkt waar het einde van de rivier het begin van is. Het zegt bijvoorbeeld: '... is het begin van de zee!'

Nu tilt dit kind de rechterhand op en noemt een nieuw einde. Het kind rechts bedenkt weer waar dat het begin van is en ze geven elkaar een hand. Doe dit totdat het kind links van u de rechterhand optilt en een einde noemt, waar u een begin bij bedenkt. Nu is de cirkel rond! Waar nodig mogen de andere kinderen natuurlijk helpen om een einde en begin te bedenken. Voorbeelden van 'eindes' in de natuur zijn: boom, bloem, wind, zon, maan, zee, berg, plant, bliksem, ster...

Einde?

Bekijk de kalenderplaat nog een keer heel goed. Schrijf op het bord, of op de digitale kalenderplaat: 'Einde?' De kinderen vertellen waar ze op de kalenderplaat een einde zien, waar de natuur doorgaat en waar het opnieuw begint. Laat, met behulp van de woorden op het (digi)bord, een verhaal of gedicht over de Grote Vraag van vandaag schrijven.

9 woensdag
juli

Waarom is er tijd?

Tijd in een verhaal

Laat de zinnen voorlezen. Koppel de zinnen van de kalenderplaat aan de verhaal-appels van het verhaal waar de zin uit komt op de poster. Of open de interactieve kalenderplaat en plak de juiste verhaal-appel achter de zin. Als de appel blijft plakken is de combinatie juist.

Filosofeer over de Grote Vraag van vandaag: 'Waarom is er tijd?'

Mogelijke gespreksvragen:

- Waarom was er tijd in de verhalen op de kalenderplaat?
- Waarvoor heb jij tijd?
- Waarvoor wil jij jouw tijd het liefst gebruiken?

